

PROPOZÍCIE

regionálnej postupovej súťaže a prehliadky v umeleckom prednese poézie a prózy, v tvorbe recitačných kolektívov a divadiel poézie Hviezdoslavov Kubín

Hlavný usporiadateľ

Považské osvetové stredisko v Považskej Bystrici

Poslanie súťaže

Hviezdoslavov Kubín je najstaršou a najprestížnejšou súťažou v oblasti umeleckého prednesu a divadiel poézie. Recitátori a kolektívy svojím repertoárom a interpretáciou hlbšie spoznávajú literárne hodnoty a zoznamujú s nimi verejnosť. Jednotlivé stupne prehliadky prehlbujú poznanie literatúry a textu, tvorivosť, kultivujú jazyk, reč, rytmus, spoločenské vystupovanie, pestujú vzťah k slovu ako kultúrnej a umeleckej hodnote.

Súťaž výrazne prispieva k vyhľadávaniu talentovaných a nadaných žiakov a študentov v oblasti umeleckého slova, vedie ich k samostatnej tvorivej činnosti, upevňuje ich záujem o seba vzdelávanie, prispieva k účelnému a efektívnemu využívaniu voľného času, vytvára podmienky pre úspešnú prezentáciu týchto aktivít v školách a na kultúrnych podujatiach.

Súťaž umožňuje kultúrnym pracovníkom využívať poznatky zo súťaže na skvalitnenie kultúrneho života v regiónoch, a pedagógom na skvalitnenie a spestrenie výchovno-vzdelávacieho procesu mládeže, predovšetkým v predmetoch slovenský jazyk a literatúra, a umenie a kultúra.

Súťaž výrazne aktivizuje a vytvára priestor na prezentáciu výsledkov tvorby stredných škôl, a tiež základných umeleckých škôl.

Kategorizácia účastníkov

- *súťaž je viacstupňová*, môže sa jej zúčastniť každý neprofesionálny recitátor, záujemca o umelecký prednes a neprofesionálne kolektívy, ktoré inscenujú literárne texty

- *súťaž sa rozdeľuje na:*

A/ súťaž jednotlivcov:

– umelecký prednes mládeže

IV. kategória – mládež stredných škôl, 5. – 8. ročníka osemročných gymnázií a ostatná nevysokoškolská mládež do 19 rokov vrátane (záväznosť vekovej hranice je platná k termínu súťaže základného, resp. východiskového kola);

– umelecký prednes dospelých

V. kategória – vysokoškolská mládež bez ohľadu na vek a pracujúci od 20 rokov (záväznosť vekovej hranice je platná k termínu súťaže základného, resp. východiskového kola).

Vo všetkých kategóriách sa súťaží **osobitne v prednese poézie a osobitne v prednese prózy**.

B/ súťaž kolektívov

- **divadlá poézie a recitačné kolektívy** – s priemerným vekom účinkujúcich členov súboru nad 15 rokov

Podmienkou účasti jednotlivcov i kolektívov je predloženie textu prednesu, alebo scenára inscenácie organizátorom súťaže.

Recitátor prechádza všetkými stupňami súťaže s tým istým textom.

Recitátor je povinný prednášať text naspamäť.

Vo všetkých kategóriách sa súťaží osobitne v prednese poézie a osobitne v prednese prózy.

Časový limit pre umelecký prednes poézie je 8 minút, pre umelecký prednes prózy 10 minút.

Súťaž na každom stupni hodnotí odborná porota, ktorú menuje organizátor súťaže.

Sút'ážný repertoár

Sút'áž sa koná v slovenskom jazyku v prednese a javiskovej interpretácii pôvodnej a svetovej umeleckej literatúry, ktorá nie je tematicky určená, ani obmedzená.

Zo súťaže môže byť vylúčená braková, dobrodružná a detektívna, odborná literatúra.

Priebeh a pravidlá postupu

Recitátori začínajú súťaž v základnom resp. v školskom kole, kolektívy sa prihlasujú u organizátorov regionálneho kola. Ak sa školské kolá nekonajú recitátori majú právo prihlásiť sa do súťaže podľa miesta bydliska alebo pracoviska.

Do vyššieho kola súťaže postupuje v jednej kategórii automaticky len jeden recitátor (spravidla z 1. miesta).

Organizátori nižšieho kola súťaže majú právo navrhnúť vynikajúcich recitátorov aj z nižšieho miesta. Organizátor vyššieho kola rozhodne podľa svojich možností a koncepcie, či je návrh možné prijať alebo nie.

Z krajskej súťaže do celoslovenskej organizátori nominujú vystúpenia jednotlivcov IV., V. kategórie spravidla z 1. miest, a odporúčajú inscenácie súborov a vystúpenia jednotlivcov za mimoriadne kvalitné výkony.

Hodnotenie súťaže

Odborné poroty sa na všetkých úrovniach súťaže riadia hodnotiacimi kritériami vyhlasovateľa súťaže, ktoré tvoria prílohu propozícií.

Odborné poroty vo všetkých kolách hodnotia prednesy najprv na internej porade, ktorej cieľom je výmena odborných názorov a vytvorenie výsledkov, následne verejne pred súťažiacimi s výchovno-vzdelávacím cieľom, odborným zdôvodnením svojho rozhodnutia a vyhlásením výsledkov.

Organizátori súťaže udeľujú spravidla diplomy a ceny za 1., 2. a 3. miesto na základe návrhu odbornej poroty tak, aby udelenie cien zodpovedalo čo najobjektívnejšie umeleckému stavu celej súťaže. Odborná porota môže preto niektoré miesta neudelieť alebo udeliť viacnásobne, okrem 1. miesta, ktoré môže byť udelené maximálne jedno.

Pokyny pre organizátorov školských kôl súťaže

Organizátor zabezpečí pre členov poroty možnosť dôkladnej prípravy na hodnotiacu prácu zabezpečením textov recitátorov a možnosti priameho vypočutia všetkých recitátorov.

Organizátor zabezpečí pre recitátorov udelenie diplomov a podľa svojich možností aj udelenie cien.

Recitátori, ktorí sa zúčastnili na celoslovenskej prehliadke, majú právo nastúpiť v nasledujúcom roku súťaž v krajskom kole, recitátori, ktorí sa zúčastnili krajského kola súťaže, majú právo v nasledujúcom roku nastúpiť do regionálnej súťaže, ak nemenia vekovú súťažnú kategóriu.

Časový rozpis súťaže

Základné, školské kolá sa uskutočnia do 6. marca 2015.

Regionálna súťaž sa uskutoční 26. marca 2015 o 9.00 h v Považskom osvetovom stredisku, Ul. slovenských partizánov 1132/52, (budova Strednej priemyselnej školy) v Považskej Bystrici.

Krajská súťaž Štúrov Uhrovec sa uskutoční **21. apríla. 2015**

Celoštátna súťažná prehliadka 61. Hviezdoslavov Kubín sa uskutoční **18. – 21. júna 2015**

Organizátori nižšieho stupňa sú povinní odoslať výsledky a zhodnotenie súťaže organizátorom vyššieho stupňa súťaže najneskôr do 5 dní po ukončení súťaže.

Záväzné prihlášky do regionálnej súťaže posielajte na adresu:

Považské osvetové stredisko

Ul. slovenských partizánov 1132/52

017 01 Považská Bystrica

alebo e-mailom pospb@pospb.tsk.sk, telefonicky 432 35 74, 0901/918 816, 0907/710047 –

Eudmila Bašová, najneskôr do 16. marca 2015.

P R I H L Á Š K A

do regionálnej súťaže a prehliadky v umeleckom prednese poézie a prózy

Meno a priezvisko.....

Kategória – žáner

Dátum a miesto narodenia..... (OP).....

Adresa – trvalé bydlisko s PSČ.....

Adresa – škola/pracovisko.....

Telefón/fax domov.....do školy/práce.....mobil.....

e-mail.....

Predloha, ktorú recitátor prednáša

Autor.....

Názov prednášaného textu.....

Z knihy/časopisu (s uvedením vydavateľa, roku, príp. čísla).....

.....

Prekladateľ/ka.....

Meno, adresa a kontakty pedagóga / lektora /metodika, s ktorým recitátor pracuje

.....

.....

V

dňa.....

HODNOTIACE KRITÉRIÁ V A UMELECKOM PREDNESE

O DRAMATURGICKÁ PRÍPRAVA PREDLOHY

- ☐ vhodnosť výberu textu veku a typu recitátora
- ☐ myšlienková a umelecká náročnosť predlohy
- ☐ originalita a objavnosť predlohy
- ☐ správne pochopenie obsahu a zmyslu textu
- ☐ rozbor, členenie a úprava predlohy
- ☐ vystihnutie žánrových a štýlových osobitostí textu
- ☐ aktuálny výklad recitovaného textu

O TVORIVOSŤ A OSOBNOSTNÝ PRÍSTUP RECITÁTORA

- ☐ schopnosť vnútorného videnia a cítenia recitátora
- ☐ schopnosť vytvorenia vzťahu, názoru a postoja k textu
- ☐ hlasová a rečová technika recitátora
- ☐ originalita a kultivovanosť rečového prejavu a vystupovania
- ☐ tvorivá práca s recitátorskými výrazovými prostriedkami
- ☐ funkčnosť použitia slovných a mimoslovných prostriedkov
- ☐ výstavba, gradácia a pointovanie prednesu
- ☐ miera rozumovej a citovej účasti na prednese

O PÔSOBIVOSŤ PREDNESU NA POSLUCHÁČA

- ☐ kontakt s poslucháčom a zacielenosť naňho
- ☐ presvedčivosť interpretácie
- ☐ pôsobenie recitátora ako osobnosti
- ☐ originálnosť recitátora a jeho výkonu

PRIHLÁŠKA

do regionálnej súťažnej prehliadky divadiel poézie a recitačných kolektívov

Súbor

Názov súboru.....
Zriaďovateľ.....
Adresa – s PSČ.....
Telefón/fax.....E-mail.....
Meno a adresa vedúceho súboru.....
.....
Telefón/fax domov.....do školy/práce.....mobil.....
e-mail.....

Inscenácia

Autor(i) textu.....
.....
Z kníh/časopisov.....
.....
Prekladateľ/ia.....
Autor scenára.....
.....
Názov inscenácie.....
Dramaturgia.....Réžia.....
Návrh scény a kostýmov.....
Hudba.....
Ďalší tvorcovia inscenácie.....
.....
Technické požiadavky (svetlo, zvuk, scéna a i.).....
.....
Čas (v minútach) potrebný na predstavenie.....
Postavenie scény.....technickú skúšku.....demontáž.....
Otvorený oheň alebo fajčenie na scéne áno nie
Počet osôb, ktorý je potrebný pri realizácii predstavenia spolu.....
Z toho hrajúcich mužov.....žien.....detí do 15 rokov.....
Spôsob dopravy súboru.....
Predpokladaná výška nákladov na dopravu..... Sk

Súbor prehlasuje, že je nositeľom všetkých práv spojených s verejným predvádzaním diela. Zaväzuje sa uhradiť škodu, ktorá by vznikla ich porušením.

HODNOTIACE KRITÉRIÁ RECITAČNÝCH KOLEKTÍVOV A DIVADIEL POÉZIE

DRAMATURGIA

- ☐ vhodnosť témy a predlohy pre kolektív
- o vek,
- o sociálne a kultúrne zázemie,
- o špecifickosť kolektívu
- ☐ myšlienková a umelecká náročnosť predlohy
- ☐ originalita, novosť a objavnosť predlohy
- ☐ spracovanie literárnej predlohy do scenára
- o rešpektovanie témy, formy a špecifickosti literárnej predlohy,
- o vystihnutie obsahových, žánrových a štýlových osobitostí textu,
- o členenie na party,
- ☐ uplatnenie dramatických zákonitostí pri tvorbe scenára, - harmónia literárnosti a dramatickosti v scenári
- ☐ pochopenie obsahu a zmyslu predlohy a scenára
- ☐ aktuálny výklad predlohy a scenára
- ☐ dramaturgické a pedagogické zámery a ciele, ich naplnenie v scenári

JAVISKOVÉ STVÁRNENIE

- ☐ jasnosť a cieľ režijnej koncepcie
- ☐ zreteľnosť myšlienkovovo-poetických rovín a javiskových obrazov
- ☐ členenie, charakter výstavby a temporytmus inscenácie
- ☐ hlasová a výrazová úroveň interpretov
- o technika hlasu a reči jednotlivcov a zboru
- o čistota, výraz, plasticosť sólových interpretov a zboru
- o charakteristika, vzťahy, funkcie jednotlivcov a zboru
- o tempo, rytmus, kompaktnosť interpretačného kolektívu
- ☐ pohybové, prípadne choreografické spracovanie inscenácie
- o charakter, cieľ, funkčnosť, nápaditosť pohybu a choreografie vo vzťahu k téme a dramaturgicko-režijnému cieľu
- o pohybová úroveň a technika interpretov, prevedenie javiskových a choreografických foriem
- ☐ výtvarné spracovanie inscenácie
- o výber, charakter a funkčnosť hmotného (výtvarného) materiálu vo vzťahu k téme, scenáru a dramaturgicko-režijnej koncepcii
- o estetika farieb a tvarov v kostýmovaní a scénografii
- o pohyb výtvarného materiálu na scéne, jeho funkčnosť, obrazotvornosť a technická presnosť
- ☐ koexistencia a súhra všetkých javiskových zložiek

ZAMERANOSŤ NA DIVÁKA

- ☐ komunikatívnosť inscenácie s divákom
- ☐ súhra slovného, poetického a dramatického v inscenácii
- ☐ originálnosť a jedinečnosť inscenácie